

Име

Държавно лесничество "Цапарево", административно попада в РУГ Благоевград. ЛУП 2000 година, ревизионен период 1989-1998 година.

Местонахождение

Територията на държавното лесничество попада в Югозападна България, Благоевградска област, община Струмяни. На север то граничи с ДЛ "Кресна", на североизток с Национален парк "Пирин", на югоизток и юг с ДЛ "Сандански" и ДЛ "Първомай" и на запад с Република Македония.

Горският фонд на ДЛ "Цапарево" попада изцяло върху територията на **община Струмяни**, включваща землищата на селата: Велювец, Вракуповица, Гореме, Горна Крушица, Горна Рибница, Добри Лаки, Драката, Игралище, Илинденци, Каменица, Клепало, Колибите, Кърпелево, Махалата, Микрево, Никудин, Палат, Раздол, Седелец, Струмяни и Цапарево.

Географско положение

Територията на лесничеството е разположена в Югозападна България. В по-голямата си част горите и горските площи са разположени върху източните склонове на Малешевска планина. Една част заемат западните склонове на Пирин, както и по северните склонове на Огражден и част от долината на р.Струма. Държавното лесничество има неправилна форма, удължена в посока югозапад – североизток, с дължина около 35 км. Най-голяма е ширината в югозападната част - около 20 км, а най-тъсна в североизточната част - около 3 км.

Релеф

Релефът на лесничеството е типично планински, силно пресечен от дълбоки долове, с ясно оформени била и стръмни склонове.

Най-голямата надморска височина, до която достига дървесната растителност в Пирин е 1800 м н.в. - отдел 315, а в Малешевската планина 1630 м.н.в. - отдел 2. Най-ниската надморска височина е 50 м н.в. - 176 отдал. Средната надморска височина е около 850 метра.

Таблица 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	163,0	0,8
полегато (5-10)	319,0	1,5
наклонено (11-20)	2776,7	13,0
стръмно (21-30)	14860,4	69,7
мн.стръмно (над 31)	3192,6	15,0
Общо:	21312,3	100,0

Хидроложки условия

Районът на лесничеството обхваща част от водосбора на река Струма. По-големи водни течения са:

- от Малешевската планина и Огражден - Лебница (извират от ДЛ "Първомай") и приема водите на реките Клепалска, Добрилъшка и Цървилска (извират от Република Македония); Цапаревска, която се образува от сливането на реките Горемска и Рибнишка; Драковска и други.
- от Пирин - Врабча, Търнава, Злина и други.

Реките и техните притоци текат в дълбоко врязани легла, много често между скалисти брегове. В горното и средното си течение на много места те имат пороен характер, докато преди вливането си в река Струма се разливат и образуват нестабилни наносни конуси.

Геоложки строеж

Най-стари, с докамбийска възраст, са метаморфните скали. В Малешевската планина от тях най-често се срещат гнайсите. Представяват биотитови и двуслюдни, едрозърнести и среднозърнести, силно напукани скали. На много места те са силно

изветрели и са главният източник на наносни материали за многобройните поройни долове. В Пиринската част са представени от мрамори, като са разкрити кариери за добиването му.

С по-късна възраст (палеозой, мезозой и неозой), са внедрените в метаморфните скали гранитни и андезитни интрузии.

Седиментните скали са определени като неогенски. Това са предимно механични седименти едрокъсови конгломерати.

Климатични условия

Съгласно климатичното райониране, направено от Събев и Станев ("Климатичните райони на България и техният климат"), територията на лесничеството попада в Континентално-средиземноморската климатична област, Южнобългарска климатична подобласт, Климатичен район на долината на р.Струма и Планински климатичен район - Среднопланинска част.

Съгласно класификационната схема на горскорастителното райониране, територията на лесничеството попада в Южно-крайграничната горскорастителна област (Ю), Пиринска подобласт (П). Във вертикално направление тази територия заема следните горскорастителни пояси:

Ю.І. - Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовете гори (0-800 м н.в.)

Ю.ІІ. - Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (800-2200 м н.в.)

В долния равнинно-хълмист пояс на дъбовете (0-800 м н.в.) най-ниска е средната месечна температура през януари - $-0,2^{\circ}\text{C}$, а най-висока през юли $+20,5^{\circ}\text{C}$. Продължителността на вегетационния период е между 7 и 8 месеца.

За средния планински пояс на горите от бук и иглолистни (800-2200 м н.в.) най-ниска е средната месечна температура през януари $-4,5^{\circ}\text{C}$, а най-високата средна месечна температура е през юли $+14,2^{\circ}\text{C}$. Продължителността на вегетационния период е 4,5 - 5,5 месеца.

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в *Таблица № 2* и *Таблица № 3*.

Таблица № 2

за температурата на въздуха

Климатичен район с надморска височина в метри	Средна годишна температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовете гори (0-800 м н.в.)	10,5	-17,0	34,5
Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (800-2200 м н.в.)	5,2	-20,0	27,5

Таблица № 3

за количеството на валежите

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец с максимална валежна сума	Месец с минимална валежна сума
Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовете гори (0-800 м н.в.)	605-780	XI	VIII
Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (800-2200 м н.в.)	700-1100	XI, XII	VIII

Почви

На територията на лесничеството се срещат четири основни почвени типа – алувиални; канелени горски почви; кафяви горски почви, представени от трите си подтипа - тъмни, преходни и светли и от интразоналните - хумусно-карбонатните почви.

Таблица № 4

за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове

Типове горски почви	Площ в ха	%
алувиални	112,3	0,5
канелена излужена	9894,6	46,4
кафява тъмна	1529,0	7,2
кафява преходна	5556,0	26,1
кафява светла	1856,1	8,7
хумусно-карбонатна	2364,3	11,1
Всичко:	21312,3	100,0

Ерозионни процеси в една или друга степен са се развили върху площ от 7249,1 ха, което е 32,2 % от площта на лесничеството.

Растителност

Територията на ДЛ "Цапарево" попада в Южната крайгранична област, подобласт Пирин. Във вертикално отношение горските масиви са разположени в два пояса и пет подпояса, а именно:

Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-800м н.в.)

Подпояс на крайречните и лонгозните гори (0-800м н.в.)

Естествената растителност в този подпояс е представена предимно от чисти и по-рядко от смесени насаждения от върба, бяла топола и източен чинар. Тези насаждения са в лошо санитарно състояние. В подпояса се среща и едно издънково акациево насаждение в лошо санитарно състояние. Тополовите културите, създадени в този подпояс, са предимно чисти от И-214, Бахелиери и Вернирубенс.

Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-600 м н.в.)

Естествената растителност в този подпояс е представена предимно от семенни и по-рядко от чисти насаждения от благун, зимен дъб, космат дъб и келяв габър. В състава им с по няколко десети и по-рядко като чисти и смесени насаждения се срещат източния чинар и пърнара, който се среща само в тази част на България. Културите, създадени в този подпояс, са предимно от черен бор, като на много места са смесени с естествената растителност. Създадени са култури и от бял бор, зелена дуглазка, кипарис, кедър и други. От широколистните дървесни видове са създадени предимно смесени култури от кестен, червен дъб, корков дъб, акация и други.

Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (600-800м н.в.)

Основните дървесни видове, които дават облика на подпояса, са дъбовете, като от тях най-често се среща зимния дъб, следван от благуна и косматия дъб. В по-високите части на подпояса се появява и букът, а в Пирин се появява и черният бор. Те образуват чисти и смесени, предимно семенни и по-рядко издънкови насаждения. В състава им участват с по 2-3 десети или единично пърнар, мъждрян, габър, сребролистна липа, черна елша, източен чинар и други. Културите, създадени в този подпояс, са предимно от бял и черен бор, на места смесени с естествената растителност. На места са създадени и чисти и смесени култури от зелена дуглазка, лиственица, кедър, веймутов бор и други. В иглолистните култури като спътници са внасяни брезата и сребролистната липа. Културите, от широколистни дървесни видове, са предимно от кестен, акация, червен дъб и други.

Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (800-2200м н.в.)

Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (800-1500м н.в.)

Естествената растителност в този подпояс е представена от чисти и смесени семенни и рядко от издънкови насаждения от бук, благун, зимен дъб и космат дъб, с участие в състава единично или с по 1-2 десети на други дървесни видове, като габър, черна елша, трепетлика и други. В Малешевската планина естествено се среща белия бор, а в Пирин черният бор, които образуват предимно чисти и по-рядко смесени насаждения с естествено срещащите се широколистни дървесни видове. Основните дървесни видове, от които са създадени културите в този подпояс, са белият и черният бор, а на места смесени с бреза или издънки от широколистните дървесни видове. Създадени са култури от лиственица, зелена дуглазка, кедри, смърч и ела от иглолистните дървесни

видове, и от кестен, бреза, слива и акация от широколистните. Създадена е и една култура от бяла мура.

Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1500-1900м н.в.)

Този пояс обхваща само най-високите части на лесничеството в Пирин. Чистите и смесени насаждения от чер бор и бял бор дават облика на този подпояс. В тези насаждения единично или с по една две десети участват бялата мура и бука. Културите са предимно смесени от бял и чер бор.

В състава на разгледаните растителни формации участват и следните храстови и тревни видове: глог, шипка, трънка, леска, дървовидна хвойна, хвойна, дрян, бъз, къпина, малина, мащерка, подъбиче, виола, миши уши, острици, млечка, лазаркиня, папрати, великденче, зъбарка, светлика, власатка, детелина, иглика, очибелец, ягода, коприва, здравец, лудо биле, жълт и червен кантарион, подбел и други.

Таблица № 5

Разпределение на площта по дървесни видове

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	5167,7	27,5	3592,5	19,1
Смърч	13,0	0,1	14,3	0,1
Черен бор	2966,9	15,8	3600,5	19,1
Ела	1,6	-	10,3	0,1
Бяла мура	3,5	-	4,6	-
Лиственица	7,2	-	3,3	-
Веймутов бор	8,1	-	6,7	-
Зелена дуглазка	229,2	1,2	235,4	1,3
Дървовидна хвойна	6,6	-	6,6	-
Атласки кедър	27,9	0,2	139,8	0,8
Деодарски кедър	4,0	-	4,7	-
Ливански кедър	16,7	0,1	19,0	0,1
Кипарис	4,5	-	11,3	0,1
Бук	3551,7	18,9	4665,7	24,8
Червен дъб	30,1	0,2	29,5	0,2
Зимен дъб	1381,2	7,3	1584,5	8,4
Благун	2420,2	12,8	2228,1	11,8
Габър	5,4	-	4,9	-
Трепетлика	20,9	0,1	17,6	0,1
Явор	1,5	-	41,4	0,2
Бреза	69,3	0,4	73,0	0,4
Мъждрян	21,9	0,1	11,1	0,1
Орех	1,2	-	1,2	-
Акация	41,1	0,2	38,9	0,2
Космат дъб	1666,9	8,9	1282,2	6,8
Келяв габър	750,8	4,0	644,5	3,4
Айлант	0,9	-	0,9	-
Бадем	6,5	-	5,0	-
Върба	3,2	-	-	-
Воден габър	4,3	-	3,5	-
Корков дъб	62,0	0,4	113,9	0,6
Пърнар	58,1	0,3	58,1	0,3
Черна елша	4,8	-	4,8	-
Кестен	149,1	0,9	161,7	0,9
Леска	0,3	-	-	-
Едрolistна липа	1,2	-	7,5	-
Сребролистна липа	12,7	0,1	65,1	0,4
Мекиш	0,9	-	-	-
Източен чинар	10,2	0,1	8,5	-
Шестил	-	-	5,8	-
Планински ясен	0,6	-	28,6	0,2
тп Bachelieri	17,4	0,1	17,6	0,1
тп I-214	32,4	0,2	49,9	0,3
тп Vernirubens	2,6	-	-	-
Бяла топола	10,3	-	-	-
Пирамидална топола	0,4	-	0,4	-
Ябълка	0,2	-	0,2	-
Слива	17,9	0,1	12,0	0,1

ВСИЧКО	18815,1	100,0	18815,1	100,0
---------------	----------------	--------------	----------------	--------------

Характеристика на горския фонд

Общата площ на държавно лесничество "Цапарево" е 22500,2 ха. Дървопроизводителната площ е 21312,3ха, което е 94,7% от общата му площ. Недървопроизводителната горска площ е 1187,9 ха или 5,3% от общата му площ. Една част от нея - поляни, ливади, обработваеми площи и други, може да се използва за различни странични ползвания, друга част се явява технологически необходима за производствения процес - шосета, пътища, просеки и т.н., а една част е неизползваема за горскостопанска дейност - нелесопригодни площи и голини, сипеи, скали и други.

Площта на горите извън горския фонд - създадени върху земеделски земи (ССФ) е 598,7 ха. В горския фонд се намират и чужди земи с обща площ 53,4 ха. Общата площ на земите по член 10 от ЗСПЗЗ (подлежащи на реституция) е 2440,3 ха.

Таблица № 6

Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	18815,1	83,6
Незалесена дървопроизводителна площ	2497,2	11,1
Недървопроизводителна площ	1187,9	5,3
Горски пасища	-	-
ОБЩО:	22500,2	100,0

Таблица № 7

Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
Иглолистни	11182,2 / 9188,5	49,7 / 48,8
Широколистни високоствъблени	5913,9 / 4881,6	26,3 / 25,9
За реконструкция	5063,7 / 4416,5	22,5 / 23,5
Издънкови за прерастване	-	-
Издънкови за превръщане	311,0 / 300,1	1,4 / 1,6
Нискоствъблени	29,4 / 28,4	0,1 / 0,2
ВСИЧКО:	22500,2 / 18815,1	100,0

Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 8.

Таблица № 8

Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	8725,4	7409,9	8834,5	7700,4	17559,9	15110,3
Защитни	2354,1	1685,5	2318,9	1799,2	4673,0	3484,7
Рекреационни	-	-	-	-	-	-
Защитени	-	-	-	-	-	-
Други	102,7	93,1	164,6	127,0	267,3	220,1
Общо ЗРЗТ	2456,8	1778,6	2483,5	1926,2	4940,3	3704,8
Общо ДСФ+ЗРЗТ	11182,2	9188,5	11318,0	9626,6	22500,2	18815,1
Горски пасища	-	-	-	-	-	-
ОБЩО	11182,2	9188,5	11318,0	9626,6	22500,2	18815,1

В лесоустройственият проект от 1989 година е предвидено общо ползване в размер на 286015 куб.м (средно годишно 28602 куб.м), от което 16346 куб.м годишно от главни сечи и 12256 куб.м годишно от отгледни сечи и санитарни сечи. Отсечени са общо 250098 куб.м (средно годишно 25010 куб.м) или 87,4% от предвиденото. Изпълнението от главни сечи е 113863 куб.м (ср. год. 11386 куб.м) или 69,7%, а от отгледни и санитарни сечи 136235 куб.м (ср. год. 13624 куб.м) или 111,2% от предвиденото. Настоящото лесоустройство предвижда общ добив от 374075 куб.м с клони или средно

годишно 37410 куб.м – 14630 куб.м добив от главни сечи и 22780 куб.м от отгледни и санитарни сечи.

Санитарно състояние на гората

Санитарното състояние на горите в района на ДЛ “Цапарево” е сравнително добро. Повреди са установени на 6078,1 ха или 32,3% от залесената площ на лесничейството. В по-ниската част на лесничейството през последните няколко години се наблюдава значително разпространение на боровата процесия предимно в черборовите култури. За сега повредите от нея са незначителни.

В най-голяма степен са повредени насажденията от благуна, зимен дъб и космат дъб. Основната повреда е клоносек, свързана с добива на листников фураж, необходим за изхранването на домашните животни.

На второ място се нареждат буквите насаждения с 30,9% обхваната от повреди площ. Основна повреда тук е гниенето най-вече при престарелите насаждения.

При бялборовите и черборовите култури повреди са установени съответно върху 6,5% и 3,5% от площта им. Най-честите повреди са снеговалите, снеголомите и суховършията.

Странични ползвания

Таблица № 10

За страничните ползвания

Странични ползвания	Мярка	Предвидено по ЛУП (1989-1998) средногодишно	Реализирано средногодишно	Предвидено по ЛУП (2000-2009) средногодишно
Паша - площ	хектари	9807,6	1510	13497,3
Едър добитък	брой	6573	50	11249
Дребен добитък	брой	39232	5293	53989
Сено	тона	10	0	20
Листников фураж	пр.куб.м	9000	0	
Горски плодове - шипки	тона	2,5	0	
Билки – жълт кантарион	тона	0,3	0	
Гъби	тона	1,5	0	

Лечебни растения

Няма данни.

Видове от “Червена книга на НР България” и защитени от закона

Няма данни.

Лов и риболов

За лова и риболова на територията на ДЛ “Цапарево” е разработен ловоустройствен проект, подвързан в отделен том и представляващ неразделна част от настоящия проект.

Защитени територии

Площите на двете защитени територии отпадат от площта на горския фонд, стопанисван от лесничейството, и не са обект на това лесоустройство.

Народен парк “Пирин” – 182,4 ха

Резерват “Соколата” – 211,5 ха